

Přijel
viděl
pomohl } jsem

10 dobrovolníků – 10 příběhů
Příběhy, které mění vzdálenost
mezi lidmi i kulturami na prostou
lidskou blízkost.

Přijel }
viděl } jsem
pomohl }

OBSAH

MARTINA ŠVEHLÁKOVÁ INDIE	6
ANNA ŠENOVSKÁ ZAMBIE	10
VERONIKA MÁJKOVÁ ETIOPIE	14
THOMAS STROHBACH NĚMECKO	18
MAGDALENA BRAUNEROVÁ BULHARSKO	22
DAGMAR WINKLEROVÁ MEXIKO	26
ALŽBĚTA ŽÁKOVÁ KONGO	30
STANISLAVA MATUŠINOVÁ INDIE	34
JOSEF VENCL BULHARSKO	38
RADKA STRÁNSKÁ ZAMBIE	42

Obdarování, které se člověku skrze dobrovolnictví dostává, je neuvěřitelné. Až se cítím hloupě, že jako dobrovolník tu „dostávám vyšší plat“ než kde jaký sebelepší úředník – vděčné úsměvy holek, když jim pomůžu s domácím úkolem; radost z pochopení matematického příkladu; smích z mé snahy opakovat *nyanja* slovíčka; sdílení vysněné budoucnosti; společné hraní her a nadšení z výhry; pocit, když kolem mě sedí hlouček holek a dychtivě poslouchají příběh, který jim čtu; společné modlitby a písně; sdílení radosti i smutku – to vše a mnohem víc, co tu člověk každý den dostává, se nedá vyrovnat zlatem.

Radka, dobrovolnice v Zambii

MARTINA ŠVEHLÁKOVÁ

INDICKÁ TETA

Jednou z nejlepších událostí bylo, že se nám podařilo zorganizovat jednodenní výlet pro děti. Jelo se do akvaparku (respektive na koupaliště s pár sklu-zavkami) a poté ještě do jednoho parku (něco mezi zoologickou a botanickou zahradou s fontánkami). Děti se za výlet modlily už tak dva měsíce dopředu. Ráno před výletem se musely všechny děti umýt a obléct do nejlepších šatů. Večer, špinaví po výletě, se nemyl nikdo. Když jsem je chtěla nahnat do umý-várny, lehly rezolutně na podlahu, prý příliš vyčerpaní se pohnout. I učitelka prohlásila, že je nesmysl, aby se děti myly, když už se přece jednou umyly ráno. V autobuse děti nikdo nenapomínal, ať sedí pěkně na místech. Minibus byl pro náš počet opravdu příliš „mini“, takže děti seděly po šesti a těm, co se nevešly na místa, pustil bratr na plné pecky indickou hudbu a trsal s nimi celou cestu v uličce. Vzhledem k místním cestám a způsobu dopravy nejvíc obdivuji, že se vůbec udržely na nohách. Oproti klasickým výletům, které pa-matují z mých školních let, jsem vyzorovala pár drobných odlišností:

- Místo řízků jsme si sebou vezli kýbl rýže.
- Při odchodu se nesbíraly zapomenuté batůžky (děti měly tak maximálně potrhané igelitky, které nechaly v minibusu, automaticky spoléhající na mě jakožto zásobárnu vody), nýbrž pantofle. Pantofle tu vlastní pouze některé děti, ale nosí je jen při zvláštních příležitostech, takže je permanentně někde zapomínají.

– Musela jsem potlačit touhu říkat dětem, ať po sobě posbírají papírky. Tady se prostě odpadky řeší odhozením do přírody. Něco jako odpadkové koše tu vážně nevedou.

– Ačkoliv většina z dětí neměla s vodou absolutně žádné zkušenosti, nikdo na děti nijak moc nedohlížel a mohly si být v podstatě, kde chtěly. U nás by se patrně vytvořily skupinky a děti by byly pod permanentním dozorem vyděšených učitelek, které by je v jednom kuse vyháněly z vody, ale Indové jsou prostě těžce v pohodě.

V červnu začíná nový školní rok. Proto ty šikovnější děti a všechny, které u nás jsou už dva roky, začátkem června středisko opustí a nastoupí do klasických škol. Pokud mají alespoň trochu slušné domácí zázemí, vrací se domů. Ostatní děti jdou nejčastěji do našeho klučího či dívčího hostelu. Zde mají možnost zůstat až do úplného dokončení studia, tedy ty nejlepší třeba až vysokoškolského. Toto období je tedy pořádně náročné a to ze dvou důvodů:

1) Děti píšou extrémně důležité závěrečné testy, což je nijak zvlášť nevzrušuje, ale u učitelek (a občas i mě) vyvolává těžké hysterie.

2) Už od dubna nám přijíždějí nové děti na příští školní rok. Počet dětí nám tak pěkně narůstá a holky teď musí spát na karimatkách po dvou i po třech. Nové děti neumí samozřejmě ani slovo anglicky, nejsou zvyklé na jakýkoliv režim a jejich nejoblíbenější aktivita je se prát (ne že by se ostatní děti nepraly, ale aspoň už dávno pochopily, že je lepší, když je u toho nevidím). Oproti svým začátkům tu mám teď ale obrovskou výhodu v původních dětech, které překládají, vysvětlují a pomáhají, takže se nové děti adaptují poměrně rychle. Nezapomenutelná příhoda byla, když mi jednou děti oznámily, že „hosa“ uteklo.

„Hosa“ znamená nové a vzhledem k tomu, že jsme zrovna měli ve středisku také tři nové psy, automaticky jsem myslela, že je řeč o nich. Tudíž jsem se až tolik neznepokojovala a ztratila drahocenné minuty, než se vyjasnilo, že se jedná o nové dítě. Nakonec jsem ji dohonila na kole pořádný kus od střediska. Holčička však hystericky řvala, snažila se mi vytrhnout a velmi rychle se kolem nás shromáždilo obrovské publikum lidí. Připadala jsem si jako šílený bílý únosce nebohých indických dětí. Nakonec se však přece podařilo holčičku uklidnit, a já ji úspěšně dovezla zpět do střediska.

ANNA ŠENOVSKÁ

PONOŽKOVÁ MISIONÁŘKA

Od posledního měsíce se opět mnohé událo. Zaslechla jsem totiž zvěsti, že hlavní sestra přemlouvá polské salesiány, aby jí dali peníze na vyslání dvou holek na Světové dny mládeže v Krakově. Přišlo mi, že tohle by byla pro holky naprosto skvělá zkušenost a byla by škoda, kdyby jely jenom dvě. Takový zážitek jim přece zůstane do konce života a může to změnit jejich rozhodování o budoucí kariéře, navíc ve stále rozvojové Zambii můžou udělat osvětu, jak to funguje v Evropě.

Takže jsem napsala spoustu e-mailů a na facebook jsem dala výzvu s žádostí o příspěvek. V tu chvíli skončilo mé období klidu v City of Hope, kdy moje největší starost byla, abych pěkně vystříhala písmenka na nástěnku či vybrala pěkný příběh na dobrou noc. Začala jsem se nervovat, protože nás tlačil čas, lidi ze začátku nic moc neposílali, sestra se pořád ptala, kolik se už vybralo, naopak když jsem ji potřebovala já kvůli nějakým informacím, nebyla k nalezení nebo odjela na sever Zambie, a samozřejmě ceny letenek každý den rostly. Takže můj spánek už neodpovídal rčení „jak když ho do vody hodíš“, navíc jsem v každé volné chvíli odbíhala na internet, abych domluvila kde co, nebo si od cizích lidí vyslechla, jak je to hloupý nápad. Naštěstí všechno dobře dopadlo, vybral se dostatek peněz na vyslání dalších dvou holek, navíc zbyla ještě rezerva.

A co se zbytkem peněz? Ani jsem dlouho nepřemýšlela, okamžitě jsem měla jasno. Ponožky. V červnu a v červenci je totiž v Zambii zima. Nesněží ani nemrzne, ale příjemné to není, neustále fouká studený vítr a není se kam schovat, domečky profukují a naše holky si večer sice oblečou pěřovou bundu, ale jsou pořád jenom v žabkách. Párkrát jsem jim maminkovsky vyhubovala, ať si jdou dát okamžitě ponožky, nebo budou nemocné, a ony mi s klidem odvětily, že žádné nemají, prý jenom bílé podkolenky ke školní uniformě. Rozdala jsem jim část svých a pak jsem zašla koupit ponožky pro všechny holky. Měla jsem štěstí, v jednom sportovním obchodě měli široko daleko nejlevnější ponožky a zrovna nějaké značkové, tak jim snad chvíli vydrží. Jak řekla moje sestra, stala se ze mě ponožková misionářka.

Palanga je moje přezdívka, už několik týdnů mi holky nijak neřeknou. Když jsem se ptala, co to znamená, nejdřív říkaly, že neví, protože to je v jedné nigerijské písničce a ony tomu nerozumí. Tak jsem jim to moc nevěřila a očekávala, co to bude za sprostárnu. Nedávno mi ale Juliet řekla, že to znamená „něco, co nemůžeš opustit“.

A já tedy jedu domů. Loučení bylo srdceryvné, jednak s mými holkama v gartu, stejně tak s mými šestáky ve škole, kdy největší showman třídy měl mít závěrečný proslov, ale nezvládl to, protože se rozplakal. Holky na mě byly ke konci milejší a říkaly mi, jak jim budu chybět, všichni se ptali, kdy zase dojedu. Loučení bylo moc těžké, ale přišlo včas. Cítila jsem se v Zambii jako doma, ale už jsem byla připravená na změnu, jet zase do Evropy a vrátit se do starých kolejí. Navíc mi moc chybí normální jídlo, čeština, a přes den byla fakt zima. Škoda, že nemůžu vzít všechny holky s sebou domů. Na druhou stranu se mi

domů moc nechce, život v Zambii je jednodušší, lidi jsou spokojení s málem a neznají stres, úzkosti, a podobné malicherné problémy, co máme doma. Ale prý je doma teplo a babička mi na uvítanou přislíbila vepřo knedlo zelo, takže se je i na co těšit.

ETIOPIE
2015

VERONIKA MÁJKOVÁ

HLAVNĚ KDYŽ SE PAK VRÁTÍ

Předtím, než se kluci rozjeli na prázdniny, jsem ze zvědavosti prováděla malý výzkum. Otázka zněla: „Co budeš dělat doma?“ Někteří odpovídali, že se budou celý den válet doma a jíst chappati. Jiní budou hrát počítačové hry a koukat na filmy. Dokonce se našli takoví, co mi upřímně prozradili, že po návratu domů půjdou hledat přítelkyni a třeba se s ní ožení. Bylo těžké dostat tuto debatu na vážnější tón, ale občas se mi poštěstilo. Francis řekl, že půjde pomáhat mámě na trh. Simon vysvětlil, že chce vydělat nějaké peníze sběrem železa. Michael prozradil, že má malé sourozence a tak je bude doma hlídat, zatímco rodiče budou v práci. Vesměs však kluci neměli plány a z mnoha rozhovorů vyplynulo, že prázdniny jsou zábavné první tři dny. Pak se kluci začnou nudit a ubíjet čas s kamarády. Což je nebezpečí, kterého si jsou i salesiánští kněží vědomi. Před odjezdem bylo několik večerních slůvek na téma: Nepodléhejte pokušení vrátit se ke starému způsobu života... Myslím, že pro otce bylo těžké propustit své syny na svobodu, do míst, kde na ně čeká stará parta, drogy, krádeže, nebudou mít pravidelné jídlo a už vůbec režim. Vše, co jim ve středisku měsíce pracně vštěpovali do makoviček, podlehne zkoušce života ve slumu. „Hlavně, když se pak vrátí,“ slyšela jsem častokrát.

A co že to tedy v Kuwindě celou tu dobu děláme, když jsou kluci doma? Ráno se budíček posunul „až“ na 6:30. V je 7:00 ranní modlitba a mše. Poté následu-

je snídaně. Když se s mladíky nacpu chlebem, kterého je přes prázdniny až až, a zapiji to sladkým čajem, vrhneme se na dopolední blok prací. Napřed vytřít ložnici. Zprvu si zacpávám nos a nechápu, jak tady můžou vydržet celou noc. Nejenže je tu naprděno z fazolového kideri, Morara objasňuje, že matrace smrdí, protože se na ně menší kluci občas počurají. K tomu připočítáme špinavé prádlo a máme tu odér hodný prasečího chlívečku. Nicméně vše se přes den vyvětrá, kanálky a atria se vymetou, prádlo kluci svými rýžáky pořádně vyderou a hurá na jídelnu. Hoši naběhnou s kýbly plnými vody a rozlejí je napříč jídelnou a sportovní halou. Poté každý vyfasujeme nastříhanou deku o ploše půl metru čtverečního a jde se na věc. Buldozéroovým pohybem tlačím hadrem malou tsunami až k odpadnímu kanálku. Malý David na mě hledí a diví se: „Ty jako taky budeš vytírat?“ „A můžu?“ dovoluji se a napodobuji formuli 1 při zatáčce. V jedenáct hodin končí naše ranní úklidová rozcvička. Vidím jim na očích, že se nemůžou dočkat až učitel Kimingiri otevře počítačovou učebnu a oni stráví dvě hodiny hraním Need for speed a Hledáním min. Mě to po půlhodině přestává bavit a opouštím je. Jejich naprosto soustředěné pohledy ani nepostřehnou, že jsem zmizela. Na oběd máme špagety s fazolemi. V Keni jsem se naučila, že lidé na talířku rádi mixují špagety, rýži, omáčku, vajíčka, maso či cuketu, ale jakmile byste některou ze zmiňovaných ingrediencí smíchali dohromady v hrnci, nepochodíte. Mezitím, co se spokojeně krmíme rozvařenými špagetami, Aston žvatlá svahilské věty a Elvis je s plnou pusou překládá do angličtiny. Rozhodli se totiž, že mne přes prázdniny naučí svahilštinu a zvolili jemně kontroverzní metodu studia v terénu.

Po obědě se přesouváme ke kapli. Jedna polovina roty vytírá uvnitř a druhá čistí chodníky od plevele a listí. Musím poznamenat, že vytrhnout pýr z čes-

kého chodníku je hračka. Tady v Africe mají fakt tuhé kořínky. Naštěstí máme mačetu a ta si poradí opravdu se vším. Pár kluků šlo na pomoc kuchaři. Jakmile dokončíme práci s kaplí, nastává vytoužená hodina flákání. Pláceme s sebou, kde se dá. Na dnešek připadl roh haly poblíž odpadáku. Spokojeně se povaluje, kecáme o basketbalu, zkoušíme si polámané brýle, které přinesl Samuel, a parodujeme učitele. Murara vytahuje z kapes mapera neboli guavu, což je bílá verze ovoce, které jsem jedla v Etiopii. Není ještě moc zralé. Vlastně je úplně tvrdé a hoši mi říkají, že pokud s nimi budu jíst toto, stane se ze mě Keňanka. V šest hodin zahajujeme růženec. Obklopena malými hochy odříkávám desátek a děkuji za další krásný den. Mezi mraky jemně poblikávají hvězdy. Nebe je narůžovělé od záře Nairobi.

JE UŽITEČNÉ BÝT ZADOBŘE S KUCHYNÍ

Cesta do Benediktbeuernu proběhla poklidně. Přivítání bylo vřelé, na nádraží mě čekala delegace v čele s Franceskem, ten tu má na starosti zahraniční akce a dobrovolníky, takže i mě, jeho žena Geli a ještě tři dobrovolnice (dvě Němky a jedna Polka), se kterými tady budu trávit celý rok. Kromě nich je tady ještě šest dalších dobrovolníků z Německa. Jsou to mladí lidi, kteří mají po maturitě a chystají se na vysokou školu, tady v Německu je to běžná praxe, že jdou po střední někam na praxi.

Benediktbeuern, kde pracuju, je malebná vesnička na jihu Bavor. Leží na úpatí Alp, obklopena horami, velkými průzračnými jezery a kravičkami pasoucími se na rozlehlých zelených pastvinách. Žije tu asi 3000 obyvatel a mají tu velký klášter, který dříve spravovali benediktini, ale teď ho mají na starosti salesiáni. I s přilehlými loukami se klášter rozléhá na čtyřech kilometrech čtverečních.

Velice brzo jsem pochopil, jak je užitečné být zadobře s kuchyní. Člověku pak paní kuchařky nechávají různé dobroty v ledničce. Koláčky, dortíky nebo zmrzliny a tak vůbec. Jeden příklad za všechny: vždycky v tři je tu tzv. „Snäck“, koláčková pauza s kafem. Já jsem jednou přišel trochu později a žádná káva na mě nezůstala. Už jsem byl na odchodu, když tu na mě paní Wagner zavolala, abych se vrátil. Povídá: „Thomasi, ty jsi vždycky takový ochotný a milý.“ A udělala mi

novou kávu a já si ji v klidu vypil. Ale to neříkám proto, že bych se chtěl chlubit, to je prostě fakt.

Jazykově jsem se začal brzo chytat, takže dostávám větší úkoly jako Hausführung (prohlídka baráku, když přijela nová skupina), nebo organizaci některých her. Při vysvětlování pravidel si sice pomáhám, jak to jde, rukama nohama, ale o to je to pak vtipnější. Takže ve výsledku jazyková bariéra není vlastně vůbec na škodu. Co jsem tady, jsem se hodně zlepšil v mluvení.

Zapojuji se víc do přípravy i průběhu orientačních kurzů pro studenty, kteří sem jezdí. Každý týden se jich tu protočí asi tři sta. Mám teď každý týden jeden kurz, na konci si děcka připraví nějaký program, zpívají se písničky, většinou vytáhnou taky kytaru, to se mi velice osvědčilo.

S mojí kolegyní Aniou z Polska jsme se rozhodli udělat takový projekt. Zkrátka jsme si řekli, že uděláme titulky k tomu filmu o Donu Boskovi z roku 2004. U nás v České republice máme už dabovanou verzi, ale tady v Německu je to jenom v italštině bez titulků. Takže na tom budu pracovat příští dva měsíce. Ne že bych to tedy sám překládal, od toho jsem už upustil, to by byla dvojitá práce. Přeložil bych to do němčiny a pak by to po mně musel někdo ještě jednou z mojí němčiny přeložit znovu, ale do skutečné němčiny. Naštěstí je tu hodně mladých lidí, kteří mají radost, že nám s tím mohou pomoci. Touhle poměrně snadno přístupnou formou se může o životě Dona Boska dozvědět hodně lidí.

Před Vánoci tady proběhla akce organizovaná místními studenty, totiž 247 Gebet. Znamená to modlit se 24 hodin denně po dobu sedmi dní. Proběhlo to velice zdárně. Byla tady k tomu vyhrazena kaple, kde byla po celou dobu vystavena Nejsvětější Svátost. Já osobně jsem si napsal hodinu denně, ale nakonec

jsem tam strávil daleko víc času. Jednak proto, že byly v průběhu naplánovány i různé jiné modlitební činnosti pro zpestření, třeba růženec, chvály nebo mše, ale i proto, že kolegyně z Polska, která si napsala neprozřetelně asi čtyři hodiny na den, onemocněla a já jsem ji musel zastupovat. Takže ve výsledku se stalo, že jsem tam kolikrát strávil i celou čtvrtinu dne. Musím se ale přiznat, že mi to nijak nevadilo, hodně jsem si za tu dobu přečetl z Bible a měl jsem i hodně času na přemýšlení. Plánujeme, že něco podobného zopakujeme před Velikonoce-mi, takže se těším, že se opět zúčastním. Navíc se o nás psalo i v novinách!

Co říct tak na závěr. Jsem tu spokojený. S ostatními dobrovolníky máme milé, přátelské vztahy. Jak jinak. Je tu legrace. Minulý týden jsme byli na Oktoberfes-tu, nemůžu si stěžovat.

CO CHCEŠ, BUCHTO?

Před nedávnem jsem se vrátila z roční dobrovolné služby ve Staré Zagoře a ráda bych se s Vámi podělila o pár nostalgických vzpomínek. Dodnes mám v živé paměti první prohlídku bytu, vybalování a pocit, že ten zvláštní jazyk, který slyším všude okolo, se nikdy nenaučím. Jak ale plynuly dny a týdny, spolu s dobrovolnicí Janou jsme si pomalu zvykaly na bulharštinu, na odlišnou kulturu i komunitní způsob života. Z našeho příjezdu mi v paměti utkvělo několik událostí. Jednou z nich je jistě první návštěva našeho centra v machale. Měla jsem pocit, že menší a neuklizenější prostory aby člověk pohledal. Vidíte, stačí pár měsíců a člověk si připadá jako doma (Mami, tím nechci říct, že u nás doma je binec!) a děti přesto někdy v těchto třech místnostech lovíme jako v obřím paláci.

Další matnou vzpomínkou na naše kariéerní začátky jsou všudypřítomné papírky s překlady nejrůznějších slovíček. Doteď mám schovaný jeden z nich, který mi odhalil jedno ze základních slovních spojení, a to „успокойте се, моля“ – uklidněte se, prosím!

S dětmi šla komunikace velmi rychle. Je vidět, že především krátkodobí dobrovolníci zanechávají v dětské slovní zásobě nezapomenutelnou stopu. Krásné české otázky „Dáš mi bonbon?“ nebo „Co chceš, buchto?“ slycháváme s mírně nedokonalou výslovností od našich machalských dětí dodnes.

Každodenní návštěva lekcí bulharštiny nás až do Vánoc udržovala v pravidelném studijním rytmu. Bylo krásné vědět, jak se každým dnem naše bulharština zdokonaluje. Doba vědění ovšem velmi rychle přešla a čas přinesl Vánoce, Dědu Koledu, trochu kýčovitě ozdobu a promrzlé málo oblečené děti.

Rozdělily jsme si s Janou hudební a výtvarné kroužky a daly se do vymýšlení speciálních sobotních her. Taková sobotní odpolední hra totiž musí splňovat hned několik podmínek. Vzhledem k tomu, že počet dětí, které přijdou, je neodhadnutelný a může se pohybovat mezi pěti až pětatřiceti, měla by být správná hra lehce přizpůsobitelná kolísajícímu počtu hráčů. Bohužel zatím nemáme k dispozici žádná hřiště, odkud by nás co chvíli někdo nevyhazoval, a tak je potřeba, aby byla hra také lehce přesunutelná na jakékoli jiné místo. Také věk dětí je různý, a proto je vymýšlení a realizace her často opravdovým oříškem.

Také jsme společně s otcem Petrem Kalasem začali nový animátorský kurz, kterého jsme se zhostili s vervou a nadšením. Nyní již máme za sebou třetí víkend a zárodky budoucího „animátorismu“ jsou u některých jedinců snad i patrné. Tak uvidíme, co nám přinese čtvrtý (a pro tento školní rok i poslední) víkend. Je neuvěřitelné, že již připravujeme poslední víkend!

Když zrovna nadšeně neformujeme budoucí animátory, nebo nemáme setkání dobrovolníků z EU, věnujeme se našim malým svěřencům v pravidelných týdenních programech. Více o naší každodenní činnosti si můžete přečíst v některém z předchozích dopisů, nebo v pravidelném měsíčním misijním zpravodaji, který zde společně s Vojtou a Karlem vytvářím. Je to práce nečekaně časově náročná, vyžadující plné psychické i fyzické zdraví, což bývá téměř u všech třech členů týmu velký oříšek. Každý měsíc tak máme několik dní, kdy

se navzájem „vedeme ke svatosti“ prověřováním trpělivosti a lásky k bližnímu.

Čas neúprosně běžel, v dalších dnech proběhly první porady ohledně letních táborů, také mi byl jeden přidělen. Ne snad, že bych se nudila, naopak, nám chtěl někdo přijet pomoci, vůbec bychom se nezlobili, protože organizaci tábora si přece člověk nemůže nechat ujít.

Chtěla bych za to všechno, dobré i obtížné, veselé i vážné, poděkovat. Především otcům salesiánům, kteří se nás s velkou srdečností a obětavostí ujali. A také všem, kteří nás všemožně podporovali a podporují. Děkuji Vám a prosím o modlitbu za salesiánské dílo v Bulharsku.

DAGMAR WINKLEROVÁ

BRIGÁDA RADOSTI

Na začátku zimy jsme proplouvali obdobím téměř nepřetržitých oslav. První významnou a událostí, které jsem byla účastna, bylo listopadové setkání salesiánské mládeže ve městě (a státě) Chihuahua (čti čivava). Toto město, jehož jméno v Evropě proslavil zejména bizarní trpasličí psí mazlíček mnoha celebrit, nám umožnilo jednak prožít několik báječných dní s přednáškami a hrami, zaměřenými na hlubší poznání salesiánské spirituality a sdílení se s ostatními mladými, jednak nás prostřednictvím hostitelských rodin vtáhlo do běžného života Mexičanů, žijících na severozápadní hranici.

Já jsem měla to štěstí, že si mě vybrali zámožní manželé, pracující pro místní samosprávný úřad, takže jsem strávila naše společné večery debatami o hospodářské, politické a sociální situaci Mexika a jako bonus mi potom nabalili na cestu pár čivavských kulinárních specialit. Jedinou nevýhodou bylo, že jsem kvůli tomuto setkání nebyla v Nogales, když se oslavoval známý mexický svátek mrtvých – Dia de los muertos. Ovšem alespoň jsem viděla stavění oltářů, jež místní na tento svátek pro své mrtvé budují, zdobí je vystřihovanými barevnými papíry, ovocem, květinami, vonnými tyčinkami, cukrovými lebčičkami a různými předměty, které připomínají zemřelého. V naší oratoři farnosti ozdobili několik oltářů pro zemřelé salesiánské svaté a soutěžili, kdo bude mít nejlepší.

Měsíc listopad se nesl ve znamení rozbíhající se aktivity, zvané „*Brigada de alegría*“ („brigáda radosti“) – s ostatními třemi dobrovolníky jsme obcházeli místní chudé čtvrtě a školy a zvali děti, aby si ve čtvrtek a pátek odpoledne přišli s námi zahrát a naučit se něco nového. Celý koncept této radostné brigády vznikl před rokem v Juarezu a vychází z myšlenek Dona Bosca přiblížit se mladým, hledat je v jejich každodenním prostředí. Tedy když nemohou děti přijít do oratoře, musí oratoř přijít k nim, vyjít do ulic. A tak každý čtvrtek a pátek vyrážíme do prašných, nedlážděných a neosvětlených ulic čtvrtě Las Torres a mávající vlajkami a hulákajícíe lákáme děti na prostranství před komunitním centrem. Tam s nimi nejprve zpíváme a předvádíme nejrůznější pohybové písničky a hrajeme hry a později ti sportuchtiví prohánějí míč s dobrovolníky Carlosem a Edgarem a ostatní si mohou vybrat některou z aktivit, které jsme pro ně ve spolupráci s kluky z místní oratoře připravili – žonglování, malování, kreslení nebo můj kroužek skládání origami.

Můj rozvrh se i jinak začal utěšeně zaplňovat – v úterky dopoledne chodíme s Julií pomáhat do místní školky, odpoledne pomáhám Carlosovi s jeho skupinou ministrantů, ve středu většinou uklízíme oratoř (hurá, už se mi podařilo konečně smluvit odvoz tříděného odpadu) a čtvrtky a pátky připravujeme naši brigádu. V sobotu potom pomáhám v jednom centru s výukou katechismu a odpoledne se skupinou mládeže. Ačkoli jsem se urputně bránila, řkouc že se jako pouhá po nápravě toužící hříšnice necítím té zodpovědnosti hodna, byla jsem označena za misionářku a šmitec. Ale musím přiznat, že když mi jednou během hodiny náboženství nakreslil jeden můj asi desetiletý žáček růži a věnoval mi ji s nápisem „*Dasha, la qiero*“ (Dášo, mám Vás rád), byl to jeden z nejdojemnějších okamžiků v mém nehodném životě.

Zajímavou zkušeností mého voluntariátu bylo setkání všech dobrovolníků pracujících tento rok v Mexiku, které proběhlo na začátku prosince v Nogales. Nám tak připadla úloha hostitelů a díky tomuto setkání jsem se spřátelila se skupinou pěti Rakušanů, kteří všichni pracují v oratořích v Tijuane (byli moc sympatičtí a společně jsme s nostalgií vzpomínali na vůni svařeného vína punče na středoevropských vánočních trzích, ach...) a jednou Kanadankou, jednou Koreo-američankou a Argentincem z Juarezu. Takže jak vidíte, s mojí španělštinou je to čím dál lepší a rozhodně se tady za oceánem nenudím.

ALŽBĚTA ŽÁKOVÁ

KDYŽ SKAUTI TANČÍ

Od chvíle, co jsem přijela, čas ubíhá každý den rychleji. Absolvovala jsem další velkou akci tohoto měsíce – velké víkendové setkání skautů z celého města ku příležitosti zahájení nového skautského roku (protože tady jsou taky skauti, mezi které jsem se zapojila). Zážitek to byl neuvěřitelný. Abychom se dostali na místo, museli jsme se všemi 60 kluky projít skrz celé město. V sobotu tam a v neděli zpátky. Šéf skautů mi řekl, že jedna cesta je 8 km, otec ředitel komunity tvrdil 15 km, vedoucí vlčat mluvil o 20 km a kluci sami prohlásili, že to je 24 km, tak si vyberte. Ale bylo to fakt daleko! Zabralo nám to tři hodiny času cestou tam a tři hodiny zpátky. Protože moc chodníků tu nenajdete, štrádovali jsme si to většinou přímo po prašné silnici, v kouři z výfuků a troubení aut, to vše v odpoledním africkém slunci.

Kluci ovšem ani na minutu nepřestali zpívat pochodové písně a nakonec jsme zdárně dorazili tam a druhý den s pomocí nanuků i zpátky (ačkoli jsem byla neskonale vděčná, že jsem na začátku nevěděla, co všechno mě čeká, ono je to někdy lepší). A přitom jsem si neměla na co stěžovat, měla jsem normální boty a normální batoh. Někteří kluci měli pantofle, někteří botasky bez tkaniček, a jeden si v půlce cesty sundal boty, protože měl hrozné puchýře, a šel jen v ponožkách. Popruhy batohu mnohým z nich držely na poslední nitce. Přesto šlapali pořád dál a prohlášovali, že jsou neunavitelní. No a na místě jsme měli zahajovací oheň, slavnostní nástupy, soutěže mezi družinami, kluci se koupali

v řece, vařili jsme si na ohni a spali namačkání vedle sebe v domě bez střechy, takže v podstatě pod širákem.

Každou sobotu tady probíhá něco jako zájmové kroužky, ale jsou povinné pro všechny žáky, takže každý, kdo chodí do školy, si musí vybrat jeden z osmi kroužků a toho se každou sobotu účastnit. Do školy chodí asi 240 dětí a z toho je tady 100 skautů. Takže jako fakt velká skupina, skauti jsou tu oblíbení! No tak jsem si řekla, že když jsem skautka u nás, zapojím se i tady, a tak se že mě stala vlčecí máma. Skauting je tu stejný, a zároveň strašně moc jiný. Hlavní náplň jejich sobotních schůzek tvoří pochodování a zpěv. A jestli my u nás máme problém s tím, že zpívá málo lidí, tady je to opačně. Všichni jsou v kruhu a jeden se vrhne doprostřed, začne tleskat a zpívat, a všichni ostatní se okamžitě přidají, a po pár sekundách toho uprostřed vystřídá jiný se svou písničkou a všichni se hned připojí. A to jim vydrží dlouho, dlouho... Skauti mají navíc totem pro každou družinu, kolem kterého tančí. A nejlepší je, když se spojí pochodování a zpěv, takže se zpívá do pochodu. A že si to potom mašírují dost rychle, i ti nejmenší. Tak jsem se naučila pár písniček a když mám štěstí a zrovna se zpívají, přidám se, jinak jenom pochoduju.

Hymna vlčat je asi taky dost dobrá nepochytila jsem všechno, ale zpívá se tam něco ve smyslu: Oue, vlčata! Oue, vlčata! Pochodujme rychle, nohy jsou na chození! Kdo bude poslední, tomu usekneme hlavu! Takže vidíte. Ještě mě zaujalo rozdělení do družin na začátku roku. Alespoň u nás v oddíle nad rozdělením družin pro následující rok strávíme hodiny a hodiny... A víte, jak to udělali tady? Všech padesát vlčat se namačkalo do školních lavic a pak každá řada lavic utvořila jednu družinu. Prostě tak, jak seděli. Nikdo se nikoho neptá, kdo s kým kamarádi a s kým ne, a není to žádný problém. A kdykoli děláme něco

únavného nebo těžkého a já přiznám, že už jsem trochu unavená, prohlásí: No jo, to je skauting!

Mají světle zelené šátky s růžovým lemem (ano, parádní kombinace) a jsou na skauty neuvěřitelně hrdí. Dívčí skauting se tu teprve rozjíždí, na zahajovacím víkendu bylo pár iniciativních řadových sester, které se snaží podporovat tu malou skupinu holek, které si myslí, že skauting není jenom pro kluky. A mimochodem, konžští skauti slaví letos, stejně jako ti čeští, sto let od svého vzniku! Náhoda? Je to moc zajímavé, tenhle mezinárodní skauting na vlastní kůži. Myslím, že další skautské zážitky mě ještě čekají...

INDIE
HOSPET
2014

STANISLAVA MATUŠINOVÁ

OPRAVDOVÁ ŽENA

Když jsme byli na slavnostním vyslání dobrovolníků na Velehradě, měla jsem za to, že v plánovaném termínu začátkem srpna odletím. Kufr byl sbalený, převezeneý do Prahy, cukrovinky pro děti nakoupené, nadváha na letenku zaplacená a všichni už se smířili s tím, že mne neukecají, abych tady zůstala. Těšila jsem se, že akorát minu období dešťů a bude ještě čas na přípravu před školním rokem.

Někde jsem ale vyčetla, že jde-li všechno podle plánu, určitě se někde stala chyba. A taky že jo.

Sice bylo všechno připravené a zbylo mi dokonce dost času na žádost o víza, ale vůbec mne nenapadlo, že ani dvojitá rezerva Indům na vydání nebude stačit. I v Evropě, mají „svůj čas“ a tak jsem jen pendlovala mezi Brnem a Prahou a naháněla tajemníka indického velvyslanectví, asi mě měl plné zuby, a mnozí tiše a pak i nahlas začali doufat, že nikam nepoletím. Přes mimořádnou vstřícnost zaměstnanců Lufthansy všechny náhradní termíny odletu padly a nakonec mi radši s mimořádným pochopením vrátili peníze za letenku dokonce bez storno poplatků. Problém byl v tom, že se v Praze vydávají jen turistická a pracovní víza. Dobrovolníci do uvedených kategorií nespádají a tak se žádost posílá do Dílí a tam přes veškeré intervence čeká, až na ni dojde řada. Víza do Indie z Dílí nakonec ale přece jen přišla. Místo zahájení školního roku jsem tak alespoň stihla Vánoce. Půlroční zpoždění prý ale v Indii ani není zas tak

moc. Cesta uběhla docela dobře a tak jsem si předsevzala, že se rychle rozkukám a zkusím zúročit podporu a důvěru těch, kdo se snažili mne pro tuto službu připravit. Na rozkukávání ale nebyl čas. Praktikuji tu léčbu šokem, ale na mne si nepřijdou. Původně jsme tu měly být z ČR dvě, ale kolegyně onemocněla a tak jsem do Hospetu dorazila sama. S jednou Američankou jsem dostala na starost 50 dárečků od 4 do 12 let.

Hospet a okolí není zas tak chudá oblast. Jsou zde doly na železnou rudu a továrny na její zpracování, v širším okolí je zemědělská oblast, ale přístup zdejších lidí ke vzdělání je dost zvláštní. Radši pošlou šestileté děti kácet stromy, než aby je poslali do školy. Když se podaří rodiče přesvědčit nebo jim nabídnout možnost minimalizovat náklady na školu (většinou jde o děti, které mají jen jednoho rodiče), můžeme je stáhnout z práce a mají možnost se u nás naučit číst a psát, aby pak mohly dál pokračovat na státní škole. Bez toho by byly odsouzeny k otrocké práci na celý život bez jakékoli šance na změnu.

Ze začátku mí svěřenci byli velmi milí, brzo ale začali zkoušet, co vydržím. Myslela jsem si, že zocelena 25 brněnskými raubíři vydržím dost, ale když se přiblíží pondělí, což je jediný den, kdy mám volno, nemůžu se dočkat, padnu a spím. Sice za to může i teplo a místní strava, která pálí až běda, ale vypadá to, že jsem mohla trénovat i více.

Den žen jsem oslavila jako opravdová žena. Vstala jsem ve 4:00 a krájela zeleninu s klukama, pro tisíce se musí začít vařit brzo ráno, na květen k nám totiž přijelo asi 70 kluků z Kadapa. Vařilo se ve velkých hrncích na ohni. V deset hodin jsme šli procesím přes město. Nádherná hra barevných sárí. Oběd byl jak v jednom kole, kluci jen běhali s prázdnými nádobami. Umývala jsem nádobí, a bylo

to jak nekončící příběh, ještěže talíře byly papírové a příbory nepoužívají.

Nejvíc času tady trávím jako dozor, jako učitelka angličtiny, jako pomocník při pracích, jako ošetřovatelka bolístek, jako polštář, jako kamarád při hrách, jako švadlena, jako knihovnice v Evině knihovně (předchozí dobrovolnice za pomoci hodných lidí vytvořila anglickou knihovničku), jako zákaznice místních „kadeřnic“ (ačkoli používám jen vlastní hřeben, dostala jsem vši), jako pomocná učitelka, jako vychovatelka, jako konzultantka dekorací (vždy musíte pochválit a nedovolí vám udělat dekoraci jinak), jako informátorka, jako doručovatelka vzkazů, jako servírka, jako zásobovačka pitnou vodou, jako cokoli, co vás napadne, ale moc se mi tady líbí.

HROMADNÉ BUBNOVÁNÍ MÁ OPOJNÉ ÚČINKY

Projdete-li se koncem února po bulharském městě, překvapí vás velké množství stánků s rozličnými červeno-bílými předměty. Vyrojí se stejně rychle jako srdíčka na svatého Valentýna, na rozdíl od něj jsou však marteničky, jak se jim tu říká, typicky bulharská záležitost. Svůj název odvozují od báby Marty, která přichází 1. března (bulharsky *mart*) a je ztělesněním začínajícího jara. Podle legendy první marteničku poslala chána Asparuchovi jeho sestra tak, že přivázala na nohu vlaštovky kousek bílé a červené vlny. Tradičně se marteničky z červené a bílé vlny vázaly lidem, dobytku i ovocným stromům, aby jim přinášely štěstí, zdraví a plodnost a chránily je před nemocemi a pohromami. Dnes se setkáme s podobou různých červeno-bílých předmětů. Konce tradičních marteniček mohou zdobit panáček Pižo a panenka Penda, vyráběli jsme je v posledním únorovém výtvarném kroužku. Tvořili jsme taky v dnešní době nejrozšířenější náramky. Štěstí přinášejí jen darované marteničky. Vážou se 1. března a nosí se až do té doby, kdy uvidíš prvního čápa,“ vysvětlovala mi Desi Gjuzel, která ale měla svou hlavu a do konce kroužku se jí na ruce objevily hned tři marteničky. Myslela ale i na své blízké a vážala pro ně jednu marteničku za druhou.

Jednu únorovou středu se salesiánské středisko v Kazanlaku roztřásl vířením bubnů. Dorazili totiž muzikanti z Čech. Skupina umělců si pro děti připravila malý koncert a hudební workshop. Díky propracované metodice se jim podařilo sjednotit šestnáct rozdivočelých kluků, aby bubnovali podle jejich taktovky. Dva z nich byli dokonce romského původu, a tak se s dětmi dorozuměli po jejich. Mám takový dojem, že mi se to líbilo snad ještě víc, než těm našim raubířům. Hromadné bubnování má opravdu opojné účinky! Já se tedy snažím učit balancovat mezi apatií, kdy si příliš zvykám na jejich způsob jednání a přílišnou energičnost a emocionalitou v usměrňování jejich nezkrotného ducha.

Když přijde volná chvíle, nic nás v městě nezdrží, zvláště když je hezky. Vydáváme se s ostatními dobrovolníky do bližšího i vzdálenějšího okolí. Poté, co jsme ještě v minulém roce navštívili Buzludžu, ze Šipky přinesli první sněhové mraky a cestou do Gabrova zapomněli vystoupit z vlaku, pokračujeme i v tomto roce. Na běžkách, bruslích, kolech, stopem, autem, vlakem, sami i s dětmi.

Uplynulé dva měsíce nového roku přinesly další zážitky a zkušenosti. Tak například v dopravě panují zcela jiné zákonitosti než u nás. Autobusy neodjíždějí podle jízdních řádů (které stejně nikde neseženete, leda vám je pokladník v samoobsluze vypíše z paměti na papír), ale podle toho, jestli jsou plné nebo ne. Ve většině autobusů potkáte průvodčí, která za vámi přijde, abyste si zakoupili jízdenku, zatímco řidič na vás bude jen nechápavě koukat. Vyvěšené jízdní rády jsou přeškrťované, opravované a většinou neaktuální. Internetové taky. Nehleďte označovače zastávek, zejména v centrech měst. Někdy zastávku najdete jen podle několika lidí zdánlivě stojících uprostřed ulice na chodníku. Spoléhát na to, že vlaky obvykle chytanou zpoždění, se nám taky nevyplatilo, když noční

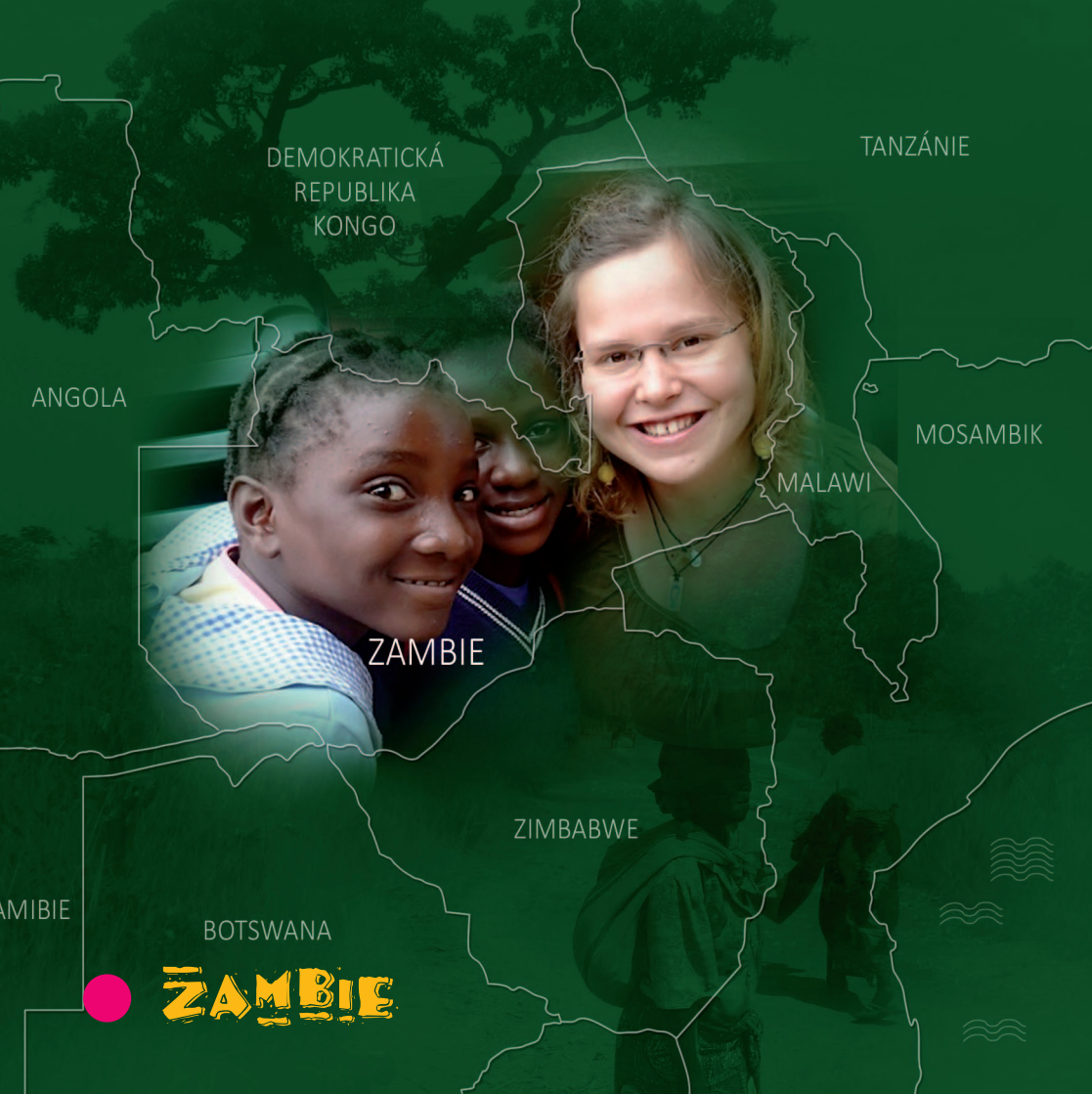
vlak z Varny zastavil v Kazanlaku společně se zvonicím budíkem. Taky jsme si udělali výlet do města panny Marie – Haskova, kde je její 33 metrů vysoká socha. Je to největší socha Panny Marie s Ježíšem na světě a přitom v tom městě žije většina muslimů a je tam i muslimský starosta. Pořád tady poznávám něco nového a cítím, že má veliký smysl, že jsem tady.

JAK JSEM ŠLA V LUSACE PLAVAT

Abych nezapomněla, jak se plave, nebo možná spíš proto, že mi to prostě chybí, jsem se rozhodla, že najdu způsob, jaksi zaplavat i v Africe, Zambii, v Lusace. Jak jsem zjistila, plavání rozhodně nepatří mezi oblíbené či snad dokonce národní sporty Zambie. Tím je totiž bezesporu fotbal. Kopnout se dá totiž do čehokoliv, ale k plavání potřebujete vodu. A té je tady občas nedostatek. Obzvláště pokud chcete plavat ve vodě, nejenom ležet v kaluži a předstírat svůj výborný plavecký styl, navíc plavat v čisté vodě, abyste se nemuseli bát, že po vašem koupání ze sebe budete muset tři týdny odstraňovat vodní šneky. Zároveň to musí být voda bez krokodýlů či hrochů, to byste totiž potom mohli plavat i naposledy. Pokud máte před očima vysoké evropské standardy, není snadné se vám v Zambii, konkrétně v Lusace zavděčit. Na pomoc nepřijde Superman, Herkules či Xena, ale obyčejný turistický průvodce. Jak se dočtete, v Lusace vlastně veřejný plavecký bazén existuje. Doslovná citace z průvodce: „Čistý, velikostí olympijský, veřejný plavecký bazén je obklopen příjemným stínem a závětřím a je to výborné místo k relaxaci.“ Průvodce byl vydán v roce 2013 se zdá být aktuální a dle psaného doporučení se zdá, že je to to pravé k naplnění mého snu o plavání.

Zaplavat jsem si vyrazila s dobrovolnicí Sarah. Už na nádraží nás trochu zarazila zmatenost místních, kteří nás po dotazu na Olympic Public Swimming Pool

posílali z jednoho minibusu do druhého. Když jsme ale sedly do posledního, všichni nám potvrdili, že se s ním k bazénu dostaneme, věřily jsme, že si dnes opravdu zaplaveme. Místní, s kterými jsme se dělily o sedačku pod námi, nám poradili, kde vystoupit a jakým směrem se vydat.

Klid, ticho a poněkud zarostlé okolí, které spatříme při příchodu k areálu, přičítáme neoblíbenosti sportu, ale realita je jiná. Když vejdemo do areálu olympijského plaveckého stadionu, překvapí nás, že po nás nikdo nechce vstupné, nikdo nikde není, ale jdeme dovnitř. Poté spatříme parádní bazén, se skokanským můstkem, lavičkami okolo, ale bez vody. Od pána, kterého uvnitř potkáme, se dozvídáme, že už tři měsíce je bazén vypuštěný, protože přestalo fungovat čerpadlo. Zklamaně se otáčíme a říkáme si, co teď.

Asi chytíme autobus do centra a uvidíme. Když tu náhle uvidíme francouzský institut, který za kovanou branou skrývá pěkně vypadající kavárnu. Páni. Ceny asi budou přemrštěné, ale když jsme neplatily za vstupné, proč nezkusit tohle. Jakmile vkročíme dovnitř, osloví nás velice sympatická paní, která se nás hned začne vyptávat, kde jsme se tu vzaly. Povíme jí náš příběh o vysněném plavání a ona na nás hned spustí, že to není žádný problém, vždyť kousek odtud je hotel, kde mají pěkný bazén, a je možné se tam vykoupat, i když tam není člověk ubytovaný. Její vnoučata se tam prý chodí občas osvěžit. Taxík nás tam prý za 20 kwacha vezme. To jde. Tak to jdeme zkusit. A opravdu. Za necelých 15 minut už vcházíme do staršího ale pěkného hotelu, kde nás na recepci vřele uvítají: „Zaplatit si? To není problém. Na záchodcích se převlečte a za rohem máme bazén.“ Bazén o délce 12 m vypadá víc než dobře. Samozřejmě jsme se Sarah jediné, které se do bazénu hrnou. Jeden postarší manželský pár se

s námi dá do rozhovoru. Ocení, že bazén využíváme k plavání a ne ke skotačení, čímž pádem i ke skákání do vody a stříkání kolem, a zvědavě se nás optají, jestli jsme sestry. Tomu se se Sarah upřímně zasměje a vysvětlíme jim, že se známe pouze dva měsíce a každá jsme z jiné země. Afrika je nádherná. Zambie ještě krásnější!

...děti ve středisku pocházely z extrémně chudého prostředí, měly za sebou nejrůznější zkušenosti a jejich minulost byla téměř výhradně spojena se slovem nedostatek: Nedostatek vzdělání, hygieny, zdravotní péče, jídla, pitné vody a hlavně lásky... dychtily po jakékoliv pozornosti a vynucovaly si ji, jak mohly. Ale cokoliv jsem já dávala, mi neustále vracely stonásobně. A stonásobně – u čtyřiceti dětí je to už vlastně čtyřtisícinásobně, takže si asi dovedete představit, jak obrovsky mě moje dobrovolná služba obohacovala. I když, slovo „moje služba“ je v této souvislosti naprosto špatně použito. Nebyla to moje služba, nýbrž „naše služba“, společné dílo nás všech. Lidí, kteří mi ať už před odjezdem či v průběhu služby jakkoliv pomáhali – finančně, psychicky, věcnými dary pro děti, a především také těch, co mi pomohli s přípravou a kteří tuto dobrovolnou službu zprostředkovali, tedy přípravného týmu Cagliari a vůbec všech, kteří projekt Adopce nablízko jakýmkoliv způsobem podporují. Všem Vám moc děkuji!

Martina Švehláková

Pomocí blízkých pomáhejme daleko.

www.adopcenablizko.cz

bankovní spojení: 2000044192/2010

Děkujeme všem, kteří společně s námi pomáhají
potřebným dětem a mladým lidem.

